

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directoraat-Generaal
voor Fiscale Zaken
Directie Algemene
Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Nota bij Kamerbrief over grenseffecten van de verlaging van de brandstofaccijnzen en verhoging van de alcoholaccijns

Datum

7 juni 2024

Notanummer

2024-0000347693

Bijlagen

1. Kamerbrief
2. Rapport
3. Gelakte nota

Aanleiding

Bijgevoegd treft u een brief voor de Tweede Kamer bij het tweede vervolgonderzoek van de grenseffecten van de verlaging van de brandstofaccijnzen. Het vervolgonderzoek is bijgevoegd als bijlage. Daarnaast wordt de Tweede Kamer in de brief geïnformeerd over de stand van zaken rondom de motie Erkens c.s.¹ over het monitoren van de grenseffecten van de verhoging van de alcoholaccijns. Met deze nota vragen we uw akkoord op verzending van de stukken aan de Tweede Kamer.

12.06.24

Beslispunten

- Graag uw akkoord op het verzenden van de brief en bijbehorende bijlagen. Indien u akkoord bent, verzoeken we u de brief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota (bijlage 3) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

ja
ja

Kernpunten

- In de kamerbrief zijn de belangrijkste bevindingen van het tweede vervolgonderzoek van de grenseffecten van de verlaging van de brandstofaccijnzen opgenomen. Aan de vorige analyse zijn de maanden april 2023 t/m december 2023 toegevoegd. In deze periode worden net als in de voorgaande rapporten de verwachte effecten gevonden. Op het moment dat de verlaging in Nederland gedeeltelijk wordt teruggedraaid per 1 juli 2023 verdwijnen de positieve grenseffecten van de verlaging grotendeels.
- Het rapport met het vervolgonderzoek en de bijbehorende Kamerbrief is op ambtelijk niveau afgestemd met EZK, BZK en IenW.
- Daarnaast wordt de Tweede Kamer in de brief geïnformeerd over de stand van zaken rondom de motie Erkens c.s. over het monitoren van de effecten van de verhoging van de alcoholaccijns. Hierbij wordt aangegeven dat private data is aangekocht waarmee een onderzoek gedaan kan worden wat vergelijkbaar is met het onderzoek bij de brandstoffen. De resultaten zullen op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer worden gestuurd.
- Eerder was aan u gemeld dat voor de zomer een analyse van de macrobelastingontvangsten van de alcoholaccijns naar de Tweede Kamer zal

ja

¹ Kamerstukken II 2023/24 36418, nr. 115.

worden gestuurd en na de zomer een analyse op microniveau. In verband met de aankomende kabinetswissel is er voor gekozen om de stukken nu de lijn in te doen, zodat het rapport over de brandstofaccijns voor de zomer in de Tweede Kamer ligt. Het lukt daarbij niet meer om de analyse op macroniveau van de alcoholaccijns nu mee te nemen. Daarom zal de analyse van de alcoholaccijns in één keer op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Dit wordt in de Kamerbrief gemeld.

Toelichting

Communicatie

Bij dit rapport wordt geen proactieve communicatie voorbereid. Eventuele publicaties naar aanleiding van dit rapport worden gemonitord.

Politiek/bestuurlijke context

- Met deze brief en het bijbehorende rapport voldoet u uw toezegging om een tweede vervolgonderzoek te doen naar de verlaging van de brandstofaccijns en het terugdraaien van de verlaging.
- Daarnaast wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken rondom de motie Erkens c.s. over het monitoren van de effecten van de verhoging van de alcoholaccijns.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Algemene
Fiscale Politiek

Persoonsgegevens

nota

Grenseffectenonderzoek alcoholaccijns

Datum

25 maart 2024

Notanummer

2024-0000214655

Bijlagen

geen

Aanleiding

Deze nota bevat een voorstel om invulling te geven aan de motie Erkens en Eppink.¹ Deze motie is aangenomen bij de behandeling van het Belastingplan 2024 en verzoekt de regering om te monitoren wat de effecten zijn van de bij het Belastingplan bewerkstelligde accijnsverhoging op de grensoverschrijdende aankopen van alcohol en andere producten door Nederlandse consumenten, wat het effect is voor de lokale middenstand in de grensregio's en wat de opbrengsten van de verhoogde accijns zijn ten opzichte van de ramingen, hierover in gesprek te gaan met de sector, en de Kamer hier uiteindelijk voor de zomer 2024 over te informeren.

Beslispunten

- Gaat u akkoord om de Tweede Kamer voor de zomer op hoofdlijnen te informeren over de ontwikkelingen van de alcoholaccijns en na de zomer een uitgebreider grenseffectenonderzoek op basis van extern ingekochte data aan de Tweede Kamer te sturen? Voor de andere producten (naast alcohol) stellen we voor om te verwijzen naar de koopstromenonderzoeken die periodiek regionaal gedaan worden.

27.03.24
ja
ja
Jlu

Kernpunten

- In de afgelopen periode is in kaart gebracht welke mogelijkheden er zijn om de motie Erkens en Eppink te voldoen. Hieronder wordt een voorstel gedaan voor de uitvoering van de motie.
- Voor de zomer kunnen we de ontwikkeling van de totale accijnsopbrengsten van alcoholaccijns (bier, wijn en sterk) in kaart brengen voor en na de verhoging. Hiermee bekijken we of de ontwikkeling erg afwijkt van de verwachting. Ook kunnen we de gemiddelde prijzen en de accijnstarieven in Nederland en buurlanden rapporteren. Bij de verhoging van de alcoholaccijns in 2013 is een vergelijkbaar rapport naar de Tweede Kamer gestuurd naar aanleiding van Kamervragen over grenseffecten. Dit is een grove/macro benadering.
- Daarnaast stellen we voor om eenzelfde soort onderzoek te doen als voor de brandstofaccijnzen en daarvoor data aan te kopen van het bedrijf NielsenIQ. NielsenIQ beschikt over data op productniveau van supermarkten en slijterijen met name van grote ketens. De ontwikkeling van de verkopen van

¹ Kamerstukken II 2023/24, 36418, nr. 71.

de grensregio wordt dan per type drank (bier, wijn, sterk) vergeleken met de ontwikkeling in het binnenland. Op deze manier kan specifiek over de ontwikkelingen in de grensregio worden gerapporteerd. Zelfstandige ondernemers en de horeca zitten niet in de dataset.

- Dit onderzoek kost meer tijd en zal daarom pas na de zomer aan de Tweede Kamer verzonden kunnen worden. Het streven is om dit uiterlijk op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer te sturen.
- Naast bovenstaande hebben we ook gekeken of we de informatie direct via de brancheverenigingen kunnen verzamelen. Dit zal echter naar verwachting veel meer tijd kosten en daarbij is het dan ook lastig om te bepalen hoe representatief de verzamelde data is.
- Voor de grenseffecten bij andere boodschappen stellen we voor om te verwijzen naar de uitgebreide koopstromenonderzoeken die periodiek gedaan worden in opdracht van provincies. Het laatste koopstromenonderzoek is in 2023 gedaan voor de regio Oost Nederland. In de toelichting hieronder is een korte samenvatting van de resultaten rondom grensoverschrijdende koopstromen opgenomen. In 2024 zal een koopstromenonderzoek in Friesland (geen grensregio's) gedaan worden en in 2025 naar verwachting een onderzoek in Noord-Brabant.
- Met de brancheverenigingen: Koninklijke SlijtersUnie, Koninklijke Vereniging Nederlandse Wijnhandelaren, SpiritsNL, Vereniging Nederlandse Brouwers en CRAFT hebben gesprekken plaatsgevonden over de uitvoering van de motie. Wij onderhouden contact met hen.

Toelichting

Samenvatting resultaten koopstromenonderzoek Oost Nederland 2023

- Het onderzoek heeft betrekking op de provincies Drenthe, Overijssel, Gelderland en Flevoland.
- In algemene zin en per saldo profiteren centra in Oost-Nederland meer van Duitse bezoekers dan andersom. Het koopsaldo is positief.
- De recreatieve binnensteden in de grensstreek zijn in trek bij Duitsers. Ook voor dagelijkse boodschappen een aanverwante aankopen komen Duitsers naar Nederland. Dit is waarschijnlijk vooral vanwege nabijheid, maar ook vanwege typisch Nederlandse gebruiken die bij Duitsers populair zijn, zoals aanbiedingen, de warenmarkt en specifieke merken en producten.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.